

Πρόλογος xvii

Ανάλυση Αναλογικού Σήματος	1
1 Εισαγωγή στα Σήματα & Συστήματα	3
1.1 Είδη σημάτων	3
1.2 Συνέλιξη	3
1.2.1 Ιδιότητες της συνέλιξης	6
1.2.2 Αυτοσυσχέτιση	12
1.2.3 Συναρτήσεις συσχέτισης	15
1.2.4 Τελεστές μετατόπισης και κλιμάκωσης	18
1.2.5 Εσωτερικό γινόμενο σημάτων	21
1.2.6 Περιοδική συνέλιξη	22
1.2.7 Πολλαπλασιαστική συνέλιξη	23
1.2.8 Συνέλιξη σε 2 διαστάσεις	26
1.3 Χρήσιμα σήματα	26
1.3.1 Μοναδιαία βηματική συνάρτηση ή συνάρτηση Heaviside	26
1.3.2 Τετραγωνικός παλμός ή συνάρτηση παραθύρου	30
1.3.3 Συνάρτηση ράμπας ή συνάρτηση αναρρίχησης	32
1.3.4 Τριγωνική συνάρτηση	32
1.3.5 Συνάρτηση προσήμου	34
1.3.6 Πυρήνας του Fourier	34
1.3.7 Ολοκλήρωμα sine	35
1.3.8 Ολοκλήρωμα cosine	36
1.3.9 Εκθετικό ολοκλήρωμα	37
1.3.10 Συνάρτηση σφάλματος	37
1.3.11 Κρουστική συνάρτηση	38
1.3.12 Η συνάρτηση δέλτα, $\delta(x)$	38
1.3.13 Ορισμός της συνάρτησης δέλτα	39
1.3.14 Μορφές της συνάρτησης δέλτα	39
1.3.15 Ιδιότητες της συνάρτησης δέλτα	42
1.3.16 Συνάρτηση δέλτα σε 2 διαστάσεις	55

1.3.17	Συνάρτηση δέλτα σε 3 διαστάσεις	56
1.3.18	Αλλαγή συστήματος συντεταγμένων	56
1.3.19	Πυκνότητα μάζας και συνάρτηση δέλτα	60
1.3.20	Στατιστική & συνάρτηση δέλτα	63
1.3.21	Ανάπτυγμα δέλτα	68
1.3.22	Δειγματοληπτική συνάρτηση, $\Delta(t)$	74
1.3.23	Κενές συναρτήσεις	76
1.3.24	Περιοδικά σήματα	77
1.3.25	Ενέργεια και ισχύς σήματος	78
1.4	Συστήματα	81
1.4.1	Γραμμικά και μη γραμμικά συστήματα	82
1.4.2	Χρονικά αμετάβλητα και μεταβαλλόμενα συστήματα	83
1.4.3	Στατικά και δυναμικά συστήματα	84
1.4.4	Ευσταθή και ασταθή συστήματα	84
1.4.5	Συστήματα με ανάδραση	84
1.4.6	Αντίστροφα συστήματα	84
1.4.7	Αιτιατά συστήματα	84
1.4.8	Κρουστική απόκριση συστήματος	86
1.4.9	Βηματική απόκριση συστήματος	89
1.4.10	Διασύνδεση συστημάτων	91
1.4.11	Επίλυση διαφορικών εξισώσεων	93
2	Μετασχηματισμός & Σειρές Fourier	99
2.1	Ορισμός του μετασχηματισμού Fourier (FT)	99
2.1.1	Ειδικές μορφές του FT	103
2.2	Ιδιότητες του FT	111
2.3	Αρχή της αβεβαιότητας	131
2.4	Ανισότητα τύπου Carlson	136
2.5	Θεώρημα δειγματοληψίας	137
2.6	Θεώρημα δειγματοληψίας συχνότητας	139
2.7	Μετασχηματισμός Fourier περιοδικών συναρτήσεων	140
2.8	Κλασματική παράγωγος	140
2.9	Εφαρμογές FT	143
2.10	Συνάρτηση μεταφοράς	148
2.10.1	Διάδοση σήματος χωρίς παραμόρφωση	159
2.10.2	Συχνотικά διαγράμματα	160
2.10.3	Συχνотικά διαγράμματα Nyquist	160
2.11	Θεωρία κυκλωμάτων με τον FT	162
2.12	Φίλτρα	168
2.13	Κρουστική απόκριση και συναρτήσεις Green	180
2.14	Μετασχηματισμός Fourier-Stieltjes	185
2.15	Μετασχηματισμός Stieltjes	186
2.16	Μετασχηματισμός Hartley	186
2.16.1	Ιδιότητες του HT	188
2.17	Μετασχηματισμοί cosine Fourier (FCT) και sine Fourier (FST)	192
2.17.1	Ιδιότητες του FCT και του FST	193
2.18	Μετασχηματισμός Fourier δύο διαστάσεων (2-DFT)	198
2.19	Αρμονικοί μετασχηματισμοί δύο διαστάσεων	201
2.20	Μετασχηματισμός Fourier στις 3 διαστάσεις	202
2.21	Επίλυση διαφορικών εξισώσεων μερικών παραγώγων με μετασχηματισμό Fourier	209
2.21.1	Ηλεκτρομαγνητικό Πεδίο	218
2.21.2	Κλασματικός τελεστής Laplace	223

2.22	Μετασχηματισμός Fourier στις n -διαστάσεις	224
2.22.1	Ιδιότητες του μετασχηματισμού Fourier στις n -διαστάσεις	225
2.23	Quaternionic μετασχηματισμός Fourier (QFT)	227
2.23.1	Ιδιότητες του QFT	228
2.24	Μετασχηματισμός Clifford Fourier (CFT)	229
2.24.1	Η άλγεβρα Clifford Cl_n	230
2.25	Μετασχηματισμός Hankel	230
2.25.1	Ιδιότητες του μετασχηματισμού Hankel	232
2.26	Μετασχηματισμός Radon	236
2.26.1	Σημειακή πηγή	240
2.26.2	Ιδιότητες του μετασχηματισμού Radon	240
2.26.3	Υπολογισμός παραγώγων μετασχηματισμού	246
2.26.4	Μετασχηματισμός συνέλιξης	246
2.26.5	Μετασχηματισμοί που περιλαμβάνουν πολυώνυμα Hermite	247
2.26.6	Σχέση με το μετασχηματισμό Fourier	249
2.26.7	Αντίστροφος μετασχηματισμός Radon	250
2.26.8	Κυκλικός μετασχηματισμός Radon	251
2.26.9	Γενικευμένος κυκλικός μετασχηματισμός Radon	253
2.26.10	Ιδιότητες του κυκλικού μετασχηματισμού	253
2.26.11	Γενίκευση του μετασχηματισμού Radon και μετασχηματισμός Hough	258
2.26.12	Εφαρμογές του μετασχηματισμού Radon	261
2.26.13	Τομογραφία	262
2.26.14	Εφαρμογές επεξεργασίας εικόνας	265
2.26.15	Μετασχηματισμός Legendre	267
2.27	Μετασχηματισμός Hilbert	280
2.27.1	Μετατόπιση φάσης $\pm\pi/2$	282
2.27.2	Αναλυτικά Σήματα	284
2.27.3	Ιδιότητες του μετασχηματισμού Hilbert	286
2.27.4	Αιτιατά συστήματα και μετασχηματισμοί Hilbert	290
2.28	Τελεστές του μετασχηματισμού Fourier	294
2.28.1	Τελεστής κλιμάκωσης	294
2.28.2	Τελεστής μετατόπισης	295
2.28.3	Τελεστής πολλαπλασιασμού	295
2.28.4	Τελεστής συνέλιξης	296
2.28.5	Ιδιοκαταστάσεις του τελεστή $\mathcal{F}$	297
2.29	Μετασχηματισμοί χρόνου - συχνότητας	299
2.30	Ιδιότητες της κατανομής Wigner	301
2.31	Κλασματικός μετασχηματισμός Fourier	309
2.32	Κλασματικοί μετασχηματισμοί	310
2.33	Σειρές Fourier	315
2.33.1	Εκθετική σειρά Fourier	316
2.33.2	Τριγωνομετρική σειρά Fourier	325
2.33.3	Εφαρμογή της σειράς Fourier - το πρόβλημα του Dirichlet	327
2.33.4	Ιδιότητες σειρών Fourier	330
2.34	Ταυτότητα του Jacobi για τη συνάρτηση θήτα	341
2.35	Φαινόμενο του Gibbs	342
2.36	Σειρές Fourier για περιοδικές συναρτήσεις - $2L$	345
2.37	Σειρά Fourier συναρτήσεων οριζόμενων σε πεπερασμένο διάστημα	347
2.38	Εφαρμογή της σειράς Fourier στις διαφορικές εξισώσεις	347
2.39	Μέθοδος των ελαχίστων τετραγώνων	349
2.40	Γεννήτορες συναρτήσεων	351

3	Προβλήματα στην Ανάλυση Fourier	355
4	Μετασχηματισμός Laplace	381
4.1	Μετασχηματισμός Laplace	381
4.2	Ιδιότητες LT	384
4.2.1	Πολλαπλά ολοκληρώματα	397
4.2.2	Θεώρημα ορίου του LT	398
4.2.3	LT ενός πίνακα	398
4.2.4	Προβλήματα	398
4.3	Αντίστροφος LT μιας ρητής συνάρτησης	402
4.3.1	Απλές ρίζες	402
4.3.2	Πολλαπλές ρίζες	403
4.3.3	Προβλήματα	404
4.3.4	Ζεύγος μιγαδικών πόλων	406
4.4	Επίλυση διαφορικών εξισώσεων	407
4.4.1	Προβλήματα	408
4.5	Θεωρία κυκλωμάτων με τον LT	409
4.5.1	Ωμική Αντίσταση	409
4.5.2	Αυτεπαγωγή	410
4.5.3	Χωρητικότητα	411
4.5.4	Αμοιβαία επαγωγή	411
4.5.5	Προβλήματα	412
4.6	Συνάρτηση μεταφοράς συστήματος	414
4.6.1	Εφαρμογή του θεωρήματος της τελικής τιμής	414
4.7	Ενδιαφέροντα προβλήματα	419
4.7.1	LT του r^n	419
4.7.2	Αντίστροφος LT που δίνει r^{n-1}	419
4.7.3	LT χρονικά μετατοπισμένων συναρτήσεων	420
4.7.4	Διαφοροεξισώσεις και διαφορικές-διαφοροεξισώσεις	420
4.8	Αντίστροφος μετασχηματισμός Laplace	421
4.8.1	Μόνιμη κατάσταση	425
4.8.2	Αναλυτική αντιστροφή του μετασχηματισμού Laplace	430
4.8.3	Αντίστροφος μετασχηματισμός Laplace του Widder	432
4.8.4	Γενικευμένος μετασχηματισμός Laplace	434
4.9	Η q -γενίκευση του μετασχηματισμού Laplace	435
4.10	Μερικές διαφορικές εξισώσεις	438
4.11	Γραμμές μεταφοράς	442
4.11.1	Λύση των εξισώσεων με μετασχηματισμό Laplace	444
4.11.2	Γραμμή μεταφοράς απείρου μήκους	449
4.12	Χώρος κατάστασης	449
4.13	Μετασχηματισμός Mellin	453
4.13.1	Ιδιότητες του μετασχηματισμού Mellin	457
4.14	Μετασχηματισμός Abel	461
4.15	Μετασχηματισμός Sumudu	464
4.16	Μετασχηματισμός Gauss	473
4.16.1	Μετασχηματισμός T	476

5 Lagrange & Ανάλυση Κυκλωμάτων	479
5.1 Αναλυτική Μηχανική	479
5.1.1 Θεώρηση των συνδέσμων κίνησης	479
5.1.2 Η ιδέα των δυνατών έργων	480
5.1.3 Εξίσωση του Lagrange στη μορφή του Nielsen	487
5.1.4 Κινητική ενέργεια στις 3 διαστάσεις	488
5.1.5 Θεώρημα Virial	490
5.1.6 Κρουστικές δυνάμεις	491
5.1.7 Σχέσεις μεταξύ δύο λαγκρανζιανών	492
5.1.8 Δυναμικά εξαρτώμενα από την ταχύτητα	493
5.2 Λαγκρανζιανές και κυκλώματα	494
5.2.1 Κυκλώματα με πηγές τάσης	495
5.2.2 Κυκλώματα με αντίσταση	496
5.2.3 Αμοιβαία επαγωγή	498
5.2.4 Γραμμές μεταφοράς	500
5.3 Υπολογισμός λαγκρανζιανής για γνωστή δύναμη $F(q, \dot{q}, t)$	503
5.4 Αρχή της ελάχιστης δράσης	506
5.4.1 Θεωρία των μεταβολών	506
5.4.2 Εξίσωση του Lagrange & αρχή του Hamilton	508
5.4.3 Λαγκρανζιανές με παραγώγους ανωτέρου βαθμού	509
5.4.4 Κυκλικές συντεταγμένες	511
5.5 Γενικευμένο δυναμικό Ηλεκτρομαγνητικού πεδίου	512
5.5.1 Μετασχηματισμοί βαθμίδας	514
5.5.2 Ηλεκτροδυναμική του Weber	515
5.6 Εξισώσεις Hamilton & κυκλώματα	516
5.6.1 Συμπλεκτικός συμβολισμός	520
5.6.2 Εξισώσεις των Hamilton - Lagrange	521
5.6.3 Αγκύλες του Poisson	522
5.7 Θεώρημα της Noether	524
5.7.1 Δυνατές μετατοπίσεις	526
5.8 Πολλαπλασιαστές του Lagrange	527

Ανάλυση Ψηφιακού Σήματος **531**

6 Σήματα & Συστήματα Διακριτού Χρόνου	533
6.1 Σήματα διακριτού χρόνου	533
6.1.1 Κρουστική ακολουθία	533
6.1.2 Μοναδιαία βηματική ακολουθία	534
6.1.3 Μοναδιαία ακολουθία ράμπας	534
6.1.4 Αρμονικές ακολουθίες	534
6.1.5 Συμμετρικές ακολουθίες	537
6.1.6 Εκθετική ακολουθία	539
6.2 Πράξεις μεταξύ σημάτων διακριτού χρόνου	540
6.3 Συστήματα διακριτού χρόνου	543
6.4 Απόκριση ΓΧΑΣ σε τυχαίο σήμα εισόδου	546
6.4.1 Συνέλιξη	546
6.4.2 Ιδιότητες της συνέλιξης	547
6.4.3 Συνδεσμολογία ΓΧΑ συστημάτων	548
6.4.4 Βηματική απόκριση ενός ΓΧΑΣ	549
6.4.5 Συσχέτιση σημάτων διακριτού χρόνου	550
6.4.6 Ορισμός της συσχέτισης και αυτοσυσχέτισης	550

6.4.7	Ιδιότητες αυτοσυσχέτισης	552
6.5	Συστήματα διακριτού χρόνου δύο διαστάσεων	553
7	Μετασχηματισμός Z	557
7.1	Ορισμός του μετασχηματισμού Z	557
7.1.1	Αμφίπλευρος μετασχηματισμός Z	557
7.2	Ιδιότητες του μετασχηματισμού Z	558
7.3	Συνάρτηση μεταφοράς	563
7.3.1	Μηδενικά και πόλοι	564
7.4	Αντίστροφος μετασχηματισμός Z	568
7.5	Μετασχηματισμός Laplace- Z δύο διαστάσεων	571
7.5.1	Ιδιότητες του μετασχηματισμού 2-D Laplace- Z	572
8	Προβλήματα στο Μετασχηματισμό Z	575
9	Εργαλεία Διακριτού Χρόνου	585
9.1	Μετασχηματισμός Fourier διακριτού χρόνου	585
9.2	Διαφοροεξισώσεις	596
9.2.1	Επίλυση διαφοροεξισώσεων	599
9.2.2	Μέθοδος μετασχηματισμού LT	603
9.3	Θεωρία διαφοροεξισώσεων	605
9.3.1	Ομογενής διαφοροεξίσωση πρώτου βαθμού	606
9.3.2	Μη ομογενής διαφοροεξίσωση πρώτου βαθμού	606
9.4	Μονόπλευρος μετασχηματισμός Z	607
9.4.1	Ορισμός του μονόπλευρου Z	607
9.4.2	Ιδιότητες του μονόπλευρου ZT	608
9.4.3	Επίλυση διαφοροεξισώσεων	611
9.5	Μετασχηματισμός Fourier διακριτού χρόνου στις δύο διαστάσεις	613
9.6	Πλέγμα με άπειρο αριθμό αντιστάσεων	616
9.7	Μετασχηματισμός Z σε δύο διαστάσεις	621
9.8	Διακριτός μετασχηματισμός Fourier	624
9.8.1	Διακριτή σειρά Fourier (DFS)	624
9.8.2	Ιδιότητες του DFS	625
9.8.3	Διακριτός μετασχηματισμός Fourier	626
9.8.4	Ιδιότητες του DFT	628
10	FIR & IIR Ψηφιακά Φίλτρα	633
10.1	Ψηφιακά φίλτρα	633
10.1.1	Περιγραφή φίλτρων	634
10.2	Γραμμικά χρονικά ανεξάρτητα φίλτρα	635
10.3	Επαναλαμβανόμενο και μη-επαναλαμβανόμενο φίλτρο	635
10.3.1	Φίλτρα πεπερασμένης απόκρισης	636
10.3.2	Φίλτρα ατελείωτης απόκρισης	637
10.4	Απόκριση συχνότητας	637
10.4.1	Απόκριση ΓΧΑΣ σε εκθετικές μιγαδικές εισόδους	637
10.4.2	Απόκριση ΓΧΑΣ σε αρμονικές συναρτήσεις	638
10.4.3	Καθορισμός της $H(\omega)$ από διαφοροεξίσωση	638
10.5	Σχεδίαση φίλτρων πεπερασμένης απόκρισης	639
10.5.1	Προσδιορισμός $h(n)$ από $H(\omega)$	639
10.5.2	Η μέθοδος Fourier για τη σχεδίαση φίλτρων FIR	641
10.6	Φίλτρα FIR με γραμμική γωνία φάσης	642
10.7	Προβλήματα στη σχεδίαση φίλτρων	647

10.7.1	Σχεδίαση υπεραποφύλιτρου	647
10.7.2	Σχεδίαση ζωνοπερατού φίλτρου	647
10.7.3	Σχεδίαση ζωνοφρακτικού φίλτρου	648
10.8	Σχεδίαση φίλτρου ατελείωτης απόκρισης - IIR	648
10.8.1	Φίλτρο IIR πρώτου βαθμού	649
10.8.2	Φίλτρο IIR δευτέρου βαθμού	649

11 Παράρτημα

651

11.1	Συνάρτηση Γάμμα και Βήτα	651
11.2	Φόρμουλα της αντιστροφής του Möbius	655
11.3	Πολυώνυμα Chebyshev	657
11.4	Ολοκλήρωμα Stieltjes	658
11.5	Συνάρτηση cas	660
11.6	Άλγεβρα των quaternions	661
11.7	Μήκος και εμβαδόν κλειστής καμπύλης C	662
11.8	Αρμονικός ταλαντωτής	663
11.9	Πίνακας αθροισμάτων δυναμοσειρών	669
11.10	Πίνακας μετασχηματισμών Fourier	669
11.11	Πίνακας μετασχηματισμών Laplace	673
11.12	Πίνακας μετασχηματισμών ZT	677
11.13	Χρήσιμες σχέσεις	680
	Βιβλιογραφία	683
	Ευρετήριο ελληνικών όρων	691
	Ευρετήριο ξενόγλωσσων όρων	698